

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

II/2316/2023.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának utólagos vizsgálata tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a környezetvédelmi hatósági szerződésről szóló 432/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet 1. § (1) és (2) bekezdései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló utólagos normakontroll tárgyában az eljárást megszünteti.

Indokolás

- [1] 1. Ötvenegy országgyűlési képviselő (kapcsolattartó: Ungár Péter) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése alapján indítványozta a környezetvédelmi hatósági szerződésről szóló 432/2023. (IX. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az utólagos normakontroll indítvány szerint a Korm. rendelet ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXI. cikk (1) bekezdésével, P) cikk (1) bekezdésével, 15. cikk (4) bekezdésével és (helyesen) 53. cikk (1) bekezdésével.
- [2] 2. A Kormány a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §§-ai szerinti felhatalmazás alapján adta ki a Korm. rendeletet, amely az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet idejére általános jelleggel adott lehetőséget arra, hogy a környezetvédelmi hatóság határozathozatal helyett az ügyfelével hatósági szerződést kössön a jogsértés megszüntetésére.
- [3] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Korm. rendelet az Alaptörvény 53. cikk (5) bekezdése alapján 2026. május 14. napjával [a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet 5. §-a szerinti hatályvesztésével] hatályát veszítette.

- [4] 3. Az Abtv. 41. § (3) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor állapíthatja meg, ha a jogszabályt konkrét esetben még alkalmazni kellene. Az Alkotmánybíróság ezért hatályon kívül helyezett jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját csak alkotmányjogi panasz és bírói kezdeményezés esetén vizsgálja, utólagos normakontroll indítvány alapján ezt az Abtv. nem teszi lehetővé {hasonlóan például: 3352/2025. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [5] 4. Az Abtv. 59. §-a értelmében az Alkotmánybíróság (ügyrendjében meghatározottak szerint) a nyilvánvalóan okafogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja értelmében okafogyottá válik az indítvány, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált.
- [6] 5. Az Alkotmánybíróság ezért az eljárást az Abtv. 59. §-a és az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megszüntette.

Budapest, 2026. szeptember 21.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró*

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [7] Figyelemmel a vonatkozó jogszabályi környezetre, az Alkotmánybíróságnak az eljárását (függetlenül attól, hogy az indítványt korábban már az Alkotmánybíróság teljes ülése tárgyalta) meg kellett szüntetnie.
- [8] Tekintettel arra, hogy az Ákr. 92. § (1) bekezdése alapján jogi értelemben nem zárható ki annak a lehetősége, hogy a jogalkotó a jövőben újra lehetővé teszi a környezetvédelmi hatósági szerződések megkötését, ezért fontosnak tartom párhuzamos indokolás formájában rögzíteni, hogy álláspontom szerint milyen kivételes szempontok fennállása (és kifejezett jogszabályi rögzítése) esetén állhat egy környezetvédelmi hatósági szerződésre vonatkozó jogszabály (és ezáltal maga a megkötésre kerülő környezetvédelmi hatósági szerződés is) összhangban az Alaptörvényből fakadó követelményekkel.
- [9] (i) A környezetvédelmi hatósági szerződés megkötését megelőzően az illetékes, valódi szakmai kompetenciával és hatáskörrel rendelkező (tehát nem kijelölés alapján eljáró) hatóságnak érdemben meg kell vizsgálnia (általában és a hatósági szerződést megkötő ügyfél vonatkozásában is) a hatósági szerződéssel érintett tevékenység környezetre és természetre, valamint az emberi egészségre gyakorolt hatásait, és vizsgálatának eredményéről a nyilvánosság számára megismerhető módon számot kell adnia.
- [10] (ii) A környezetvédelmi hatósági szerződésben az ügyfél által vállalt, a technikailag lehetséges legrövidebb időn belül az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazásával teljesítendő kötelezettségek pénzben kifejezett értékének számottevően meg kell haladnia a környezetvédelmi hatósági szerződés megkötését megelőző jogsértésnek a hatósági szerződésben meghatározott teljesítési határidő utolsó napján számított valamennyi lehetséges pénzben kifejezhető jogkövetkezménye maximumát. Csak ebben az esetben biztosítható ugyanis, hogy a környezetvédelmi hatósági szerződés a közérdeket is megfelelően szolgálja.
- [11] (iii) A környezetvédelmi hatósági szerződés a környezet és természet állapotában a hatósági szerződésben foglaltak teljesítéséig okozott károk helyreállításának kötelezettsége (vagy a helyreállítás költségeinek viselése) alól nem adhat az ügyfél számára végleges felmentést, az Alaptörvény XXI. cikk (2) bekezdése szerinti szennyező fizet elvéből következően.
- [12] (iv) A környezetvédelmi hatósági szerződésben az ügyfél által vállalt kötelezettségek szerződésszerű teljesítését, valamint az érintett tevékenység környezetre és

természetre, illetőleg emberi egészségre gyakorolt hatásait (mint a hatósági szerződés teljesítése szempontjából releváns körülményt) a hatóság köteles folyamatosan ellenőrizni és szükség esetén a környezetvédelmi hatósági szerződés módosítását vagy megszüntetését kezdeményezni. Az ügyfél nemteljesítése vagy nem szerződésszerű teljesítése esetén a hatóság a szerződésszegés jogkövetkezményeinek alkalmazását, valamint a környezet- és természetvédelmi jogszabályokból fakadó jogkövetkezmények alkalmazását nem mellőzheti.

- [13] (v) A környezetvédelmi hatósági szerződések mindenkor aktuális listáját nyilvánosságra kell hozni, az egyes hatósági szerződésekben a felek által vállalt kötelezettségek nyilvánosságát ugyancsak biztosítani kell, ezek az adatok minden esetben közérdekű adatoknak minősülnek.
- [14] (vi) A környezetvédelmi hatósági szerződéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben (ideértve a környezetvédelmi hatósági szerződés megkötését, megtámadását és a környezetvédelmi hatóság mulasztásával kapcsolatos pert is) a Kvt. 98. § (1) bekezdése szerinti szervezetek is ügyfélnek minősülnek, és ennek megfelelően az esetleges bírósági eljárásban félként vehetnek részt.

Budapest, 2026. szeptember 21.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró